

Haur eta Lehen Hezkuntzarako proposamen didaktikoa

HEZKUNTZAREN
Aldeko Mundu-Kanpaina

www.cme-espana.org

“Gaindi dezagun bazterketa, hezkuntza-kalitatea”

2008ko Hezkuntzaren Aldeko Munduko ekintza-Astea (HAMA) abian jarri da “Gaindi dezagun bazterketa, hezkuntza-kalitatea. Jarri zure pieza, guztiak dira beharrezkoak” goiburuean eta milioika haur eta helduk jasaten duten bazterkeria salatzeko helburuz. Bazterkeria hori hainbat arrazoiengatik izan daiteke: minusbaliotasunengatik, eritasunengatik, generoarengatik, gerrako gatazkengatik, gurasoak galtzeagatik edo pobreak izateagatik. Zoritxarreko zirkulua da pobrezia, baina eten daiteke eta eten egin behar da, tresnarik boteretsuena erabiliz: eskolatzea.

“Mundua lerro banatzaile batek zatitzen du zeharka. Desberdintasun eta bidegabekeria hori mundu guztian nagusitzen den egitura baztertzailak eragin du. Kontua ez da gizarte baten barruan jendeak gehiago edo gutxiago duen; kontua da jendeak gizartearen lekurik baduen edo baztertuta dagoen. Pobrezia kontrako borroka, izatez, bazterkeriaren kontrako eta barneratzearen aldeko borroka gisa hartu behar da.”

Iturria: “Hezkuntzaren eginkizuna pobrezia kontrako borrokan” DEEEP (Palermo, 2003)

XXI. mendean, jakintzaren gizartearen erdi-erdian, hezkuntzak desberdintasun hau egin du: joera berriez balia daitezkeenak eta betiko baztertuta gelditzen direnak.

Eta oinarrizko eskubidea izan arren, guztiontzako hezkuntza hitzemandakoa besterik ez da gaur egun, 2015erako errealitate izan behar baitu; izan ere, konpromiso hori hartu zuten munduko 185 gobernuak Dakarreko bilkuran (2000). Egungo joerak bere horretan jarraitzen badu, ere, ez da lortuko adostutako data horretarako.

JARRI ZURE PIEZA! GUZTIAK DIRA BEHARREZKOAK

Hezkuntzaren Aldeko Munduko ekintza-Astearen bidez, ikasleek egoera bidegabeen kontra egiteko konpromiso aktiboa eta ardura izatea lortu nahi dugu, uler dezaten guztiok egin dezakegula zerbait errealitate hori aldatzeko.

Hezkuntzaren bidez, bidegabekeriaren ondorioak –pobrezia, klima-aldaketa, arrazakeria...– ez ezik, kausak ere azaldu behar dira. Kausa horiek elkarri oso lotuta daude. Espainian, irakasle asko ohartzen dira egungo munduaren errealitateaz eta eskolak duen zereginaz. Hortaz, helburu hauekin (gutxi-asko esplizitu, planifikatu edo egituratuak) ari dira lanean ikasgeletan: elkarrekiko mendekotasun globalaren ikuspegiarekin heztea, haien ondorioak konpontzen saiatzea eta mundu zuzenagoa eraikitzeko gakoak ematea.

LOEren barruan, herritar-gaitasuna garatzeak ematen digun aukera aprobeztatu nahi dugu, jendea gero eta gizarte pluralagoetan bizi dadin gaitasunak garatzeko. Gaitasun horri esker, autoestimua, duintasuna, askatasuna eta ardura duten pertsonak eraten dira. Gainera, kohesio soziala lortzen asko laguntzen du, tolerantziaren eta errespetuaren balioak sustatuz.

Gaitasun hori lortzeko, eskola “bizi demokratikoaren laborategi” gisa hartu behar da, kontzientzia kritikoa duena, giza eskubideak errespetatzen dituena eta gizartearen modu aktiboan parte hartzen duena. Azken batean, eskolak gizarte globala eratu behar du, tokiko nortasunarekin bat datorrena eta guztiontzako lekua duena.

(Irakasleren batek eduki gehiago izan nahi baditu: www.cme-espana.org).

“Gaindi dezagun bazterketa,
hezkuntza-kalitatea”

Ohar orokorrak

- Proposatutako jarduerak lehen eta bigarren hezkuntzako ziklo bakoitzerako pentsatuta daude, baina egokitu daitezke beste maila batzuetako ikasleekin erabiltzeko.
- Eduki-multzoetan jarduera bat baino gehiago proposatu dugu, irakasleek egokiena aukeratu dezaten, taldearen adinaren, ezaugarrien eta beste alderdi batzuen arabera.
- "Irakasle" terminoa erabiltzean, irakaskuntza formaleko nahiz ez-formaleko hezitzaileez eta bideratzaileez ari gara.

Hezkuntzaren Aldeko Munduko ekintza-Astearen helburu orokorra

Agintari politikoak eta iritziz publikoa sentsibilizatzea hezkuntzaren garrantziari buruz eta berehala neurriak hartzeko premiari buruz, 2015erako guztiok kalitateko hezkuntza jasotzea errealitate izan dadin.

Proposamen didaktikoaren helburuak

- Hezkuntza pertsonen eskubide unibertsal eta oinarrizkotzat hartzea, Giza Eskubideen Deklarazio Unibertsalean eta Haurren Eskubideei buruzko Hitzarmenean ageri den legez.
- Pobreziaren zirkulua eteteko, oinarrizko hezkuntzak duen garrantziaz ohartzea.
- Milioika neska-mutilek kalitateko oinarrizko hezkuntza ezin jasotzearen arrazoiak eta ondorioak jakitea. Herritar aktibo gisa, bidegabeko egoerei aurre egiteko ardurak hartzea, eta ohartzea denok egin dezakegula zerbait errealitate hori aldatzeko.

Haur Hezkuntzarako Helburu Orokorra

Guztionezko hezkuntzaren garrantziaz ohartzea.

Lehen Hezkuntzarako Helburu Orokorra

Hezkuntza-gabeziaren eta bazterkeriaren arteko lotura ulertzea.

BIGARREN ZIKLORAKO Helburu zehatzak

- Guztiontzako hezkuntzak duen garrantzia ulertzea.
- Bazterkeriak ekiditeko, hezkuntza dela gakoa frogatzea.
- Hezkuntza barneratzailearen alde borrokatzeko goiburua asmatzea.

I MULTZOA: Guztiontzako hezkuntza

1 ariketa: Eskolara joan nahi ez zuen arraina

Irakasleak ipuin hau kontatuko die biribilean eserita dauden umeei.

Eskolara joan nahi ez zuen arraina

A ze ezustekoa hartu zuena Tris arrainak eskolara joatea gustatzen ez zitzaielako eta irakurtzen ez zekielako!

Belarriluze astoa, hainbat urtez lanean gogor jardun ondoren, ondo merezitako atsedena ari zen hartzen.

Baina hain zegoen lanera ohituta, ezin baitzuen ezer egin gabe egon.

Egun batez, ibaiertzean paseatzen zihola, ideia aparta izan zuen.

- Hori da, egunero ibaira etorriko naiz arrantzara, eta, hala, entretenitu egingo naiz.

Eta, handik aurrera, Belarriluze astoa ibaia zeharkatzen zuen zubi zaharrean eseri, amua ibaira bota, eta arrainek heltzeko zain egoten zen.

- Hori da zirrar hori, arraina tiraka sentitzean!

Eta gero, amuaren muturrean arraina zalapartaka ikusteko irrikaz ibiltzen zen haritik tiraka.

Baina astoaren poza ibaian bizi ziren arrainen atsekabea zen.

Belarriluze astoak nola harrapatzen zituen ikusita, denak elkartu ziren astoa gainetik kentzeko modua aurkitzeko.

Asko pentsatu ondoren, kartel bat jartzea erabaki zuten Belarriluze astoak arrantzan egiten zuen tokian, zubiaren azpian. Kartelak hau zioen letra handi-handitan:

«Kontuz! Leku arriskutsua! Belarriluze arrantzan ibiltzen da hemen! Ez jan zizarerik!»

Egun hartatik aurrera, Belarriluzek ez zuen ulertzen zergatik ez zuen arrainik harrapatzen. Eta hazka egiten zuen buruan pentsakor, zer misterio bitxi ote zen.

Tris arraintxoak, etxetik irtendakoan, eskolara joan beharrean, ibilbide handiak egiten zituen ibaiaren zokoetan. Zirraragarriagoa zen alde batetik bestera igerian ibiltzea, eskolan eserita, marrazten, idazten eta zenbatzen egotea baino.

Eta, jakina, inoiz ez zen eskolara joaten, eta ez zekien irakurtzen.

Behin batean, abentura bila zebilela, zubi azpira iritsi zen, arrainek kartel handia jarri zuten tokira.

Trisek ikusi eta pentsatu zuen: "Zergatik jarri ote dute hori hemen? Zer esan nahi ote dute letra horiek?" Une hartan, uretan kulunkan zebilen zizare gozo batek atentzioa eman zion.

- Mokadu goxoa! - pentsatu zuen Trisek.

Eta irensteko ahoa ireki zuenean, bat-batean, plast! Belarriluze eserita zegoen zubi zaharra eraitsi egin zen, eta Belarriluze uretara erori zen. Gorriak pasatu zituen. Baina arrainek jarritako kartela ikusi zuen. Eta zaharra zenez, eta hezurrek asko pisatzen ziotenez, nekez irten zitekeen uretatik. Arrainek pena sentitu, eta irteten lagundu zioten.

Belarriluze astoak agindu zien ez zuela gehiago arrantzan egingo. Eta arrainek ibaiertzerera hurbiltzeko eskatu zioten, kontu-kontari egoteko.

Tris ia arrantzatu eta hil egin zuten irakurtzen ez zekielako, eta ikaragarritzko ezustekoa hartu zuen horretaz ohartu zenean. Handik aurrera, beti joaten zen eskolara. Eta badakizue zer? Eskolara joatea ibaiaren luze-zabalean paseatzea bezain zirraragarria zela konturatu zen.

(Hego Amerikako ipuina)

<http://www.bme.es/peques/Elbusinfantil/Materiales/CUENTOS/colégio/elpezquenoqueria.htm>

1. Ipuina irakurri ondoren, gogoeta egin behar dute taldeka: ipuinaren edukia, eskolara joatearen garrantzia, eskolara joatean sentitzen den poza eta abar. Hurrei galde diezaiekegu zer jarduera gustatzen zaien gehien, zer gutxien, eta jarduera guztien garrantzia balora dezaten ahaleginduko gara.
2. Denen artean ipuinaren parte nagusiak marraztea proposatuko diegu, gero ikastetxeko horma batean jartzeko.

Zereginak honela banatzea aholkatzen dugu: bost urteko ikasleek, marraztu eta sekuentziak ordenatu; lau urtekoek, pertsonaiak margotu; eta hiru urteko txikitxoek, itsasgarriak jarri paisaiari kolorea emateko.

2 ariketa: Hezkuntza munduan

© Omar Ayasshi/Ayuda en Acción

Umeei eskatuko diegu munduko hainbat lekutako neska-mutilak agertzen diren argazkiak bilatzeko etxean.

Gelan, argazki horiei begiratu, hainbat herrialderi buruz hitz egingo dugu: jendea, nolako kultura duten... Munduko haur guztiak eskolara joaten diren galdetuko diegu, helduak ere joaten diren, eskolak munduko eskualde guztietan dauden eta abar.

Haur guztiek ekarritako argazkiez baliatuz, horma-irudia egingo dugu, gelan jartzeko.

2. MULTZOA: Guztiontzako eskola

1 ariketa: Guztiontzako lekua duen eskola

Irakasleak lokarri bat hartu, eta eskola bat irudikatzen duen eremua sortuko du. Protagonisten eta haien istorioen berri emango die ikasleei.

- Mariak hiru anai-arreba txiki ditu, eta amak esan dio ezin duela eskolan jarraitu, bera lanean dagoen bitartean anai-arreba txikiak zaindu behar dituelako.
- Patriciak familiari lagundu behar dio, eta horregatik egiten du lan bere herrixkako lantegi batean alfonbrak egiten. Eskolara joan nahi du, baina lantegian ordaintzen diotenaren beharra du familiak, eta, beraz, lanean gelditu behar du.
- Javier inguru zoragarrian bizi da, mendi altu-altu batean, eta ikuspegi zabala du handik. Javierri asko gustatzen zaio bere herria, mendiz eta ibarrez inguratua. Hala ere, euria eta elurra ari duenean, kostata iristen da eskolara, lokaztutako bidexketatik ordubetez ibili behar duelako. Beraz, sarritan galtzen du ikasgaia, eskolara iristerik izan ez duelako.

Haurrek gelan dauden panpinak istorio horietako pertsonaiatzat hartu, eta konponbideak bilatuko dituzte haiek eskolara joan daitezen.

Konponbidea aurkitutakoan, irakasleak egindako "eskola" eremuan sartu behar dute panpina.

2 ariketa: Eskola eraikiko dugu

Kartoi-zatien edo A3 tamainako kartoi meheen bidez, ikastetxe erraldoia marraztu eta margotu behar dute haurrek irakaslearekin batera. Gero, irakasleak marrazkia piezatan moztu behar du, eta, bakoitzaren atzean, jarraitu beharreko ordenaren arabera dagokion zenbakia jarri behar du.

Tiradera batean pieza guztiak jarri, eta ikasleei azalduko diegu ikastetxe baten zatiak direla (adreiluak balira bezala). Ikastetxe hori oraindik ez dago eraikita, baina denon artean eraikiko dugu, eskolara joateko eskubidea erabil ez dezaketen haur guztientzat, alegia, ikastera eta abestera joateko eskolarik ez duten haur guztientzat.

Horretarako, zati edo pieza bat emango diogu ume bakoitzari, eta biribilean eserita, bata bestearen atzetik, zenbakiak bilatu eta ordenatu behar dituzte, eta, apurka-apurka, ikastetxea eraiki behar dute (piezak zinta itsaskorrez elkar daitezke edo beste kartoi-zati handi baten gainean jarri kolaz itsatsita).

Azkeneko pieza edo adreilua jartzen dugunean, eraikitako eskola gure ikastetxeko sarreran (edo beste lekuren batean) jarriko dugu, goiburu hau duela: "Guztiontzako kalitateko eskola nahi dugu".

3. MULTZOA: Hezkuntza guztiok izan dezagun

© Pablo García/Ayuda en Acción

1 ariketa: Sentimenduen arbola

Arbola erraldoia marraztuko dugu paper jarraituan.

Ikasle bakoitzari eskatuko diogu hosto-formako paper batean margotzeko eta idazteko eskolatik gehien gustatzen zaiona, eta arbolan itsatsiko ditugu hosto guztiak.

Irakasleak ahaleginak egin behar ditu umeeek daukatena balora dezaten eta enpatia eta elkartasuna senti ditzaten kalitateko hezkuntzarako eskubidea erabil ezin dezaketen haurrekiko.

2 ariketa: Jarri zure pieza! Guztiak dira beharrezkoak

Ikus 17. orrialdea.

LEHEN ZIKLORAKO Helburu zehatzak

- Hezkuntzak bazterkeria eteteko duen balioa ulertzea.
- Hezkuntza bizi osoan eta hainbat alorretan dagoela frogatzea.
- Bidegakeria eta bazterkeria egoerak aldatzen laguntzeko ardura hartzea.

I MULTZOA: Guztiontzako eskola

1 Ariketa: Nire eskola

Saio hau hasteko, eskola osatzen duten elementu batzuk emango ditugu ezagutzera asmakizunen, poema txikien eta olerkien bitartez.

Ondoren, bikoteka, asmakizunak edo poema txikiak sortu behar dituzte, eskola batean zer beste elementu behar diren asma dezaten ikaskideek.

Elementu guztiak arbelean edo kartoi mehe batean idatziko ditugu.

Jarduerari ekiteko eta ideiak emateko, ikasleei adibide hauek ematea aholkatzen dugu:

"Kalean eskola bat zegoen leihoak zabal-zabalik. Eguzkia isil-isilik sartu zen, eta izpiak, ezpainak balira bezala, musuka jolasean. Eta eskutik helduta atarira joan ginen, pozik". (Leihoetatik, eguzkia)

"Istoria apurtuen biltegia omen naiz, eta ikastetxeetako eta bulegoetako txokoetan nago maiz." (Paper-ontzia)

"Bere orrialde irekietan irakaspenak dituzu bururako; noiz edo noiz norbaiti utziz gero, galduko duzu betirako." (Liburua)

2 Ariketa: Guztiontzako eskola

Ikasleei protagonista hauek aurkeztuko dizkiegu:

- Mariak hiru anai-arreba txiki ditu, eta amak esan dio ezin duela eskolan jarraitu, bera lanean dagoen bitartean anai-arreba txikiak zaindu behar dituelako.
- Patriciak familiari lagundu behar dio, eta horregatik egiten du lan bere herrixkako lantegi batean alfonbrak egiten. Eskolara joan nahi du, baina lantegian ordaintzen diotenaren beharra du familiak, eta, beraz, lanean gelditu behar du.
- Javier inguru zoragarrian bizi da, mendi altu-altu batean, eta ikuspegi zabala du handik. Javierri asko gustatzen zaio bere herria, mendiz eta ibarrez inguratua. Hala ere, euria eta elurra ari duenean, kostata iristen da eskolara, lokaztutako bidexketatik ordubetez ibili behar duelako. Beraz, sarritan galtzen du ikasgaia, eskolara iristerik izan ez duelako.

Gela bi taldetan egin, eta istorioak banatuko ditugu, ikasleek antzez ditzaten.

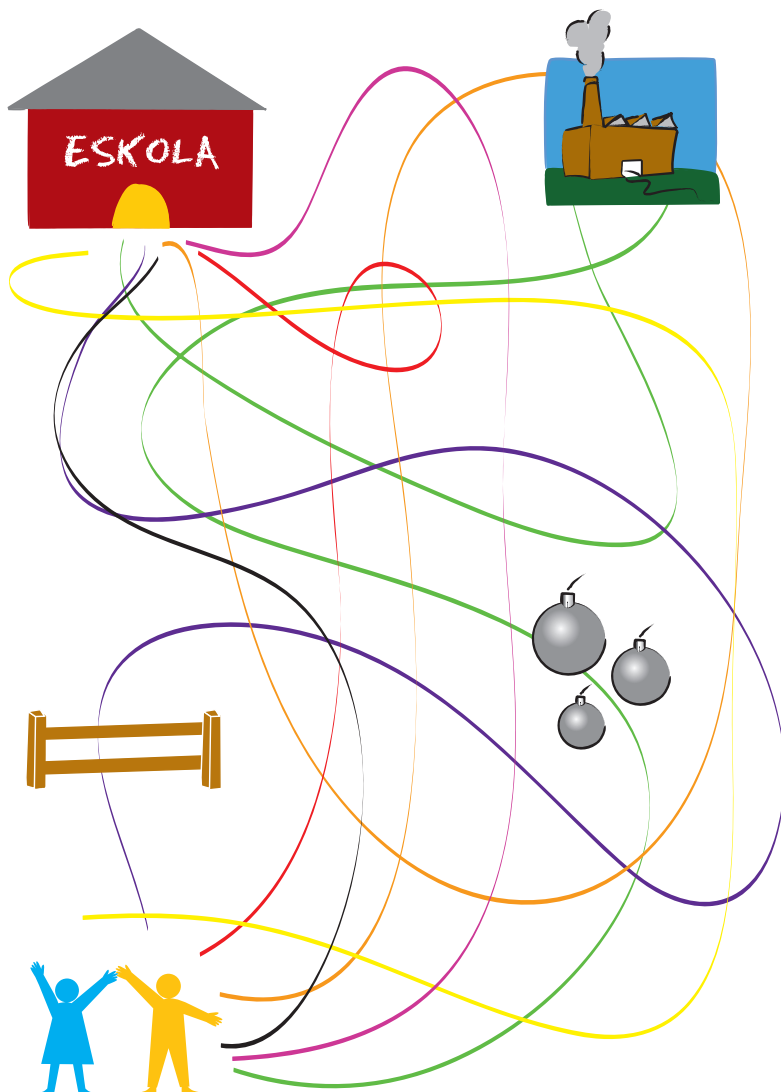
Antzezpena egindakoa, haur horiek eskolan hartzeko guztion artean zer egin dezakegun pentsatzen lagunduko die irakasleak.

Denon artean gogoetaren ondorioak aterako ditugu, eta, horietatik abiatuz, gure nahiak jarriko ditugu kartel batean.

2 MULTZOA: Hezkuntzarako oztopoak

1 Ariketa: Eskolarako bidea

Irakasleak marrazki batzuk banatuko ditu. Haur bat eskolara daramaten bideak ageri dira marrazkietan. Baina marrazki batzuetan, oztopo batek helmugara iristea galaraziko dio haurrari.

Oztopoak hauexek dira:

Lantegia (haurren lana irudikatzen du), gerra (edo gatazka), eta bideko hesia (eskolara iristeko garraio edo baliabideen falta).

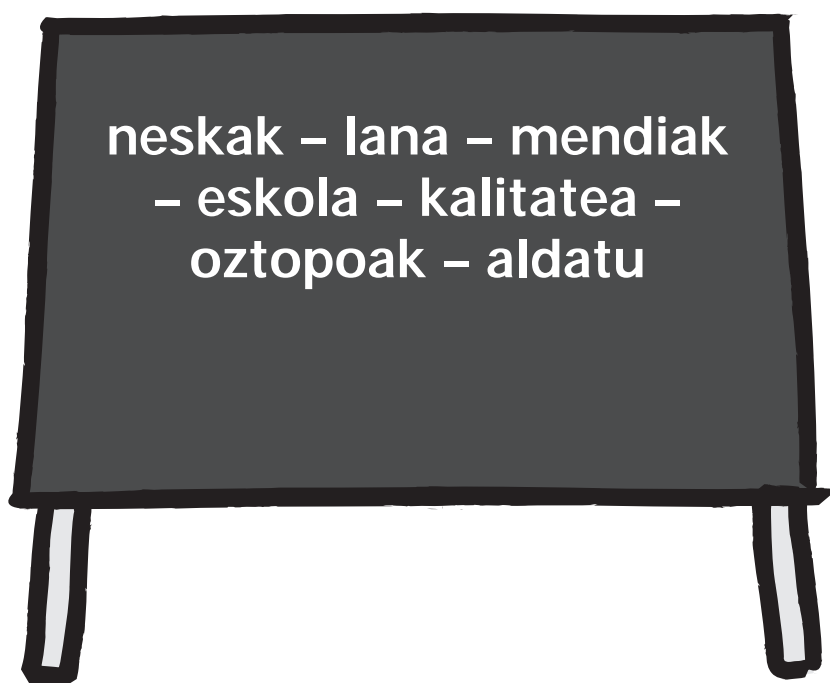
Ariketa egin ostean, eskolara guztiak iritsi diren galdetuko diegu umeei.

Jasotzen ditugun erantzunetatik abiatuz, gogoeta egingo dugu iristea galarazten zuten kausen eta iristeko konponbideen gainean.

2 Ariketa: Ipuin-kontalaria

Irakasleak guztiontzako hezkuntzaren premiari buruz pentsatzen lagunduko die ikasleei, eta nabarmendu egingo du, hainbat arrazoi direla-eta kalitateko hezkuntza izan ez dezaketen milioika ume daudela. Horretarako, hitz esanguratsu batzuk idatziko ditu arbelean, adibidez:

Eta hitz horiek erabiliz ipuin bat egiteko eskatuko die haurrei.

3 MULTZOA: Gure esku dago

1 Ariketa: Zer-nolako hezkuntza nahi dugu guztiontzat?

Idatzitako ipuinak eta lehen egindako ariketak gogoan izanda, denen artean horma-irudia egitea proposatu-ko dugu. Erdian, eskola bat margotu dezakegu, eta, inguruan, guztiontzako nahi dugun kalitateko hezkuntza lortzeko behar diren elementu guztiak.

2 Ariketa: Jarri zure pieza! Guztiak dira beharrezkoak

Ikus 17. orrialdea.

BIGARREN ZIKLORAKO Helburu zehatzak

- Ikastearen balioa ulertzea.
- Ikasteko, eskolara joatea aski ez dela ulertzea.
- Ardurarako eta lankidetzarako jarrerak sustatzea.

I MULTZOA: Eskolara joatearen eta ikastearen garrantzia

1 Ariketa: Gure ikasgela

Istoria hau irakurriko diegu umeei:

Brunok hamaika urte ditu, eta amarekin eta Celeste arrebarekin bizi da Solidaridad auzoan, Salta probintzian, Argentinan.

Brunoren gelan hamabi neska eta zortzi mutil daude. Gela txikia eta oso batua da. Lehenengo mailan hasi zirenean, hogeita hamar ziren guztira, baina pixkanaka haur batzuek eskola utzi dute. Esaterako, Pablok, Brunoren lagunik onenak; duela urtebete, familiarekin Espainiara joan zen bizitzera, bizi-baldintza hobeen bila.

Galdera hauei erantzuteko eskatuko diegu:

- Zenbat dira Brunoren gelan?
- Zenbat hasi ziren lehenengo mailan?
- Zergatik utzi dute eskola haur batzuek?
- Inoiz aldatu duzue eskolaz?
- Nola sentituko zinatekete eskolaz eta ikaskidez aldatu behar bazenute?
- Eskola utziz gero, zeren hutsunea antzemango zenuten gehien?
- Eskolara joatea garrantzitsua dela uste duzu? Zergatik?

Erantzun horiek oinarri hartuz, istorioaren amaiera asmatu behar dute ikasleek: Zer gertatu da Pablorekin? Zenbateraino integratu da Pablo beste herrialde bateko eskola berrian?

Atzetik musika suabea entzunez, ikasleek beren gelan gustuko duten zerbaitetan pentsatu eta hura marraztu behar dute. Gero, horma-irudia egin behar dute taldearen marrazki guztiez baliatuz, gelan jartzeko.

Entreculturas fundazioaren OJOS QUE SÍVEN hezkuntza-kanpainako jarduera baten egokitza penena.

http://www.entreculturas.org/campanas/desde_el_aula

2 Ariketa: Nire kontakizuna: hezkuntza ematen ari zaidana

Irakasleak termino hauekin lotuta dauden hitzen zerrenda egiteko eskatuko die ikasleei:

Eskola, elkarbizitza, erantzukizuna, ezagutza, eskubidea, etorkizuna, barneratzea

Ondoren, eremu semantiko desberdinetako hitzak lotzeko eta esaldiak eratzeko eskatuko die. Esaldi horiek etxera eraman behar dituzte, eta, familiarekin batera, guztiontzako kalitateko hezkuntzaren premiaz pentsatu behar dute.

2 MULTZOA: Ikasteko, ez da aski eskolara joatea

1 Ariketa: Eskola politaren bila

Egoera hau irudikatzeko eskatuko diegu umeei:

Eskola polit-polita, laranja eta berdez margotua, mahai berri-berriak eta leihate handiak dituena. Kanpoan, atarian, landare asko daude, futbol-zelaia eta saskibaloiko kantxa, zabuak zuhaitzetan, eta harea jolastorduan gazteluak egiteko...

Herriko neska-mutil guztiak joaten dira eskolara. Inguruan dagoen bakarrenetakoa da, eta, beraz, haur askok kilometro batzuk egin behar dituzte oinez egunero, urruti bizi direlako eta garraio biderik ez dagoelako. Guztira 800 ume dira, eta bost gelatan banatuta daude, bost irakasle besterik ez daudelako.

Haurrek koadernoak dituzte idazteko, eta koloretako arkatzak, baina liburuak gobernuak emandakoak dira, eta ez daude guztientzat.

Gogoeta egin behar dute egoera horri buruz, galdera hauetatik abiatuz:

- Zenbat haur daude gela bakoitzean? Zenbat zaudete zure gelan?
- Zer gertatuko litzateke zure ikastetxean libururik izango ez bazenute edo gutxi batzuk bakarrik bazenituzte?
- Zer aldatu behar litzateke haurrek kalitateko hezkuntza izan dezaten? Denon artean, hezkuntza hori izateko behar den guztia jarriko dugu zerrenda batean, eta, osagai horien bidez, errezeta bat egingo dugu ikastetxe osoan zabaltzeko.

2 Ariketa: Letra-zopa. Kalitateko hezkuntza

Edozein motatako hezkuntzak balio du? Zer-nolako hezkuntza eskatzen dugu? Kalitateko hezkuntza!

Eszerreko zutabeko hitzak eskuineko zutabeko esaldiekin lotzeko proposatuko diegu ikasleei:

Unibertsala

Giroa

Nahitaezkoa

Barneratzailea

Inork ezin du erabaki ume bat ez dela eskolara joango

Haur guztiak dute eskolara dohainik joateko eskubidea

Desberdintasunak errespetatu behar ditu

Giro atsegina batean emango da, haurra ondo sentitzen den giroan

Gero, ezkerreko zutabeko hitzak, hots, kalitateko hezkuntzak izan behar dituen funtsezko elementuak, letra-zopa honetan bilatzeko esango diegu.

B	R	N	A	S	J	G	O	J	U	G	N	F
A	U	I	J	H	G	B	C	X	N	S	U	T
R	B	I	D	I	C	C	I	O	I	A	I	D
N	L	P	U	I	I	R	T	I	B	T	L	O
E	I	U	R	U	U	T	U	R	E	R	E	L
R	G	L	I	V	R	O	N	U	R	E	S	I
A	A	R	B	I	E	C	T	E	T	A	N	O
T	G	I	R	O	A	G	I	R	S	G	U	N
Z	O	L	I	C	U	S	E	L	A	O	T	S
A	R	B	T	L	A	P	I	T	L	I	N	A
I	I	E	O	U	T	A	S	I	A	G	S	R
L	A	S	N	S	O	T	F	A	T	L	E	S
E	R	U	S	I	S	Y	U	R	M	P	I	O
A	E	T	E	V	A	S	R	E	U	I	N	T
N	A	H	I	T	A	E	Z	K	O	A	U	E

3 MULTZOA: Lankidetza eta ardura

1 Ariketa: Txalo bat hezkuntzaren alde

Ikasleei galdetuko diegu ea beren ustez haur guztiek hezkuntza ona izateko ezer egiterik baduten (eztabaida HAMAN parte hartzeraz bideratuko dugu). Zerbait egiterik badutela pentsatuz gero, keinu bat egiteko esango diegu: keinu hori txaloa da.

Aurrekoak, egin txalo bat, atzekoak... Orain, guztiok batera!

Txaloak sinkronizatutakoan, txalo-hots orokor handia sortuko da, eta argi ikusiko da efektu-aldaketa.

Horixe egin nahi dugu HAMAN, guztiok batu, agintari politikoek gure eskaera entzun dezaten.

Bidegabekeria sozialen kontrako borrokan modu aktiboan parte hartzeak eta ahaleginak batzeak duten garrantziari buruz gogoeta egiteko gaiak aurkeztuko ditugu.

- Noiz entzun da hots handiena?
- Noiz dago aukera gehien agintariak eskaera sozial bati erantzun diezaioten?
- Zer gertatuko zen txaloak jotzen inor hasi ez bazen?

Bakoitzaren parte-hartzeak hotsa entzuteko eta hotsa ondo entzuteko zeresan handia duela aztertuko dugu. Batzuk gelditu geratzen badira, hotsa ahulagoa da, eta, norbait faltako balitz, ez luke indar berdina izango. Ados jartzen ez bagara, eta denok batera egiten ez badugu, askoz eragin txikiagoa izango du.

2 Ariketa: Jarri zure pieza! Guztiak dira beharrezkoak

Ikus 17. orrialdea.

HIRUGARREN ZIKLORAKO Helburu zehatzak

- Norberaren errealitatearekiko desberdinak diren beste errealitate batzuk aurkitzea, hezkuntzarako eskubidea urratua dutenak.
- Ikasteko aukera faltaren eta bazterkeriaren arteko lotura ulertzea.
- Konpromiso eta lankidetzaren balioak indartzea.

I MULTZOA: Kalitateko hezkuntza oztopatzen duten errealitateak

1 Ariketa: Ordu-tegi desberdinak

Magaliren egun normal bateko ordu-tegia azalduko diegu ikasleei. Magali Lehen Hezkuntzako bigarren mailan dagoen neska bat da, eta Ecuadorko herri batean bizi da.

Ondoren, bakoitzak ikasturteko edozein astelehenean izaten duen ordu-tegia idazteko proposatuko dugu.

Ordua/eguna	Astelehena
06:30	Esnatu, gosaldtu
07:30	Abereak jetzi
08:30	Eskolaraino oinez joan
09:30	Eskolak hasten dira
10:30	Eskolak
11:30	Eskolak
12:30	Eskolak
13:30	Eskolak amaitzen dira
14:30	Etxeraino joan oinez
15:30	Bazkaldu
16:30	Soroa landu
17:30	Soroa landu
18:30	Soroa landu
19:30	Arropa garbitu
20:30	Eskolako lanak egin
21:30	Afaldu eta lotara joan

Ordua/eguna	Astelehena

- Zer alde antzematen dituzu zure bizitzaren eta Magalirenaren artean?
- Zure ordu-tegiaren ordean Magalirena egin behar bazenu, nola eragingo zizukeela uste duzu?
- Eztabaidatu desberdintasun horiei buruz.

2 Ariketa: Aurkitu desberdintasunak

© Entreculturas

© Entreculturas

Erakutsitako argazkiak aztertzeko eta beren artean aurkitutako desberdintasun deigarrienak idazteko esango diegu ikasleei.

Aztertutakoan, eztabaida bati ekingo diogu galdera hau eginez.

- Zure iritziz, zer ondorio izan ditzake teknologia berriak eta Internet eskura izateak?

2 MULTZOA: Kalitateko hezkuntza bazterketa eteteko

1 Ariketa: Hezkuntza guztiontzat ez bada... ez da ona oraindik!

Gela bost taldetan banatuko dugu. Talde bakoitzak uharte bat ordezkatu behar du, eta han zer abantaila eta arazo dauden aztertu beharko du.

Bazen behin bost uhartez osatutako mundu txiki-txiki bat...

- Eguzkiaren Uharte eskola bikaina da, baina neskak gutxitan joaten dira, amarekin etxean edo sorotan lan egin behar dutelako.
- Haizearen Uhartean haur askok zailtasunak dituzte: ez dute entzuten, ez dute ikusten edo ezin dira mugitu, eta ez dira eskolara joaten. Gai izango lirateke eskolako zenbait ariketa egiteko, eta ez daude oso gustura, egun osoan etxean gelditu behar dutelako ezer egin gabe. Haiek ere badute ikasteko eskubidea!
- Iparraldeko Uharteko buruzagiak duela gutxi sortu duen eskolako irakasleak oso espezializatuak dira eta oso gogoko dituzte gaiak. Haurrei asko gustatzen zaie eskolara joatea. Alabaina, frutarik eta barazkirik jaten ez dutenez eta eskola oso urruti dagoenez, gero eta nekatuago daude eta gehiago kostatzen zaie arreta jartzea eta eskolako lanak egitea.
- Zeruertzaren Uhartean, umeak joaten dira eskolara, baina helduak inoiz ez dira joan. Horregatik, zailtasun handiak izaten dituzte lana aurkitzeko; gainera, gustatuko litzaieke irakurtzen eta idazten ikastea eta beren kontuak egitea, baina ez dago haienzako talderik.
- Alboan dagoen Mendebaldeko Uhartean, haurrak denbora asko egoten dira eskolara joan ezinik helduak haserre daudelako, eta, batzuetan, beren borroketan parte hartu behar izaten dutelako.

Uharte bakoitzeko bizimoduari buruz arretaz irakurri ondoren, taldeek puntu hauek landuko dituzte batzar batean bezala:

1. Zer egin daiteke eta egin behar da uharteko hezkuntza hobetzeko? Talde bakoitzak bere konponbideak proposatuko ditu, eta gainerako uharteei eskatu nahi diena azalduko du.
2. Uharte bakoitzeko taldeen arteko eztabaidaren ondoren, zer ekintza egin adostuko dute. Talde bakoitzak zer egingo duen zehaztu beharko du.

Adibidez, Eguzkiaren Uhartean:

Helduek haurrak ez esplotatzeko konpromisoa hartuko dute, hezkuntzarako eskubideaz goza dezaten.

3. Uharte bakoitzeko ordezkariak bildu egingo dira. Arazoak konpontzeko pentsatutakoa kontatuko diote elkarri, eta uharte-multzo gisa zer egin pentsatuko dute, batak besteari konponbideak emateko eta elkar-lanean aritzeko. Zenbait jakingarri, ideia, baliabide... eman diezaikegu umeei.

2 Ariketa: Hitzarmena

Aurreko ariketarekin jarraitzeko, eztabaida amaituko dugu hitzarmen eta konpromiso batzuk eskatuz.

Horretarako, horma-irudi bat izango dute. Hantxe idatzi behar dute hitzarmena, eta talde bakoitzeko ordezkariak sinatu beharko dute, uharte osoak hartu duen konpromisoaren adierazgarri.

3 MULTZOA: Guztion ardura

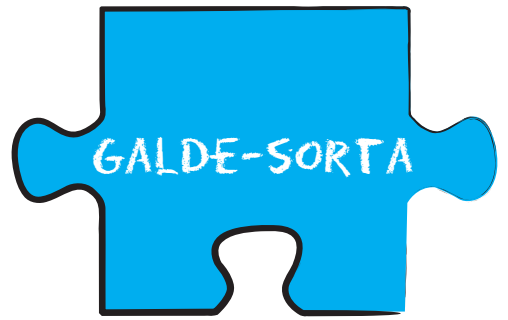
1 Ariketa: Mila esker denoi

Hitzarmenen horma-irudia aurrean dutela, gogoeta egin behar dute horietara iristeko jarraitutako prozesuari buruz.

- Nork hartu du parte? Nork proposatu ditu konponbideak?
- Garrantzitsua iruditzen zaizue iritzia denek ematea?
- Zer gertatuko litzateke konponbideak inposatuko balira, eta ez aukeratu?
- Zer onura ditu hitzarmena uharte guztiek batera sinatzeak?

2 Ariketa: Jarri zure pieza! Guztiak dira beharrezkoak

Ikus 17. orrialdea.

Proposamen didaktikoa ebaluatzeko galde-sorta: 2008ko Hezkuntzaren Aldeko Munduko ekintza-Astea (HAMA)

IKASTETXEAREN IZENA

PARTE-HARTZE MAILAK

- Haur Hezkuntza
- Lehen Hezkuntzako Lehen Zikloa
- Lehen Hezkuntzako Bigarren Zikloa
- Lehen Hezkuntzako Hirugarren Zikloa

ZENBAT GELAK HARTU DUTE PARTE _____

PARTE HARTU DUTEN IRAKASLEEN IZENAK _____

ZER IKASGAITAN EDO ESKOLA-TARTETAN LANDU DUZUE?

LEHENDIK PARTE HARTU DUZUE HAMA-N? BAI. EZ. ZERGATIK?

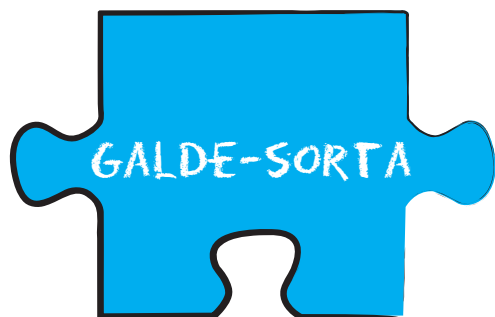
BALORATU BATETIK (MAILARIK BAXUENA) BOSTERA (MAILARIK ALTUENA) **MULTZO BAKOITZEKO** EDUKIAK ZENBATERAINO EGOKITZEN DIREN ESKOLA-MAILARA.

BALORATU BATETIK (MAILARIK BAXUENA) BOSTERA (MAILARIK ALTUENA) **ARIKETA BAKOITZAREN** METODOLOGIA ZENBATERAINO EGOKITZEN DEN.

Haur Hezkuntza

Lehen zikloa:

1. multzoa: Guztiontzako hezkuntza	1	2	3	4	5
– 1 ariketa: Eskolara joan nahi ez zuen arraina	1	2	3	4	5
– 2 ariketa: Hezkuntza munduan	1	2	3	4	5
2. multzoa: Guztiontzako eskola	1	2	3	4	5
– 1 ariketa: Guztiontzako lekua duen eskola	1	2	3	4	5
– 2 ariketa: Eskola eraikiko dugu	1	2	3	4	5
3. multzoa: Hezkuntza guztiok izan dezagun	1	2	3	4	5
– 1 ariketa: Sentimenduen arbola	1	2	3	4	5
– 2 ariketa: Jarri zure pieza! Guztiak dira beharrezkoak	1	2	3	4	5

Lehen Hezkuntza

Lehen zikloa:

1. multzoa: Guztiontzako eskola	1	2	3	4	5
– 1 ariketa: Nire eskola	1	2	3	4	5
– 2 ariketa: Guztiontzako eskola	1	2	3	4	5
2. multzoa: Hezkuntzarako oztupoak	1	2	3	4	5
– 1 ariketa: Eskolarako bidea	1	2	3	4	5
– 2 ariketa: Ipuin-kontalaria	1	2	3	4	5
3. multzoa: Gure esku dago	1	2	3	4	5
– 1 ariketa: Zer-nolako hezkuntza nahi dugu guztiontzat?	1	2	3	4	5
– 2 ariketa: Jarri zure pieza! Guztiak dira beharrezkoak	1	2	3	4	5

Bigarren zikloa

1. multzoa: Eskolara joatearen eta ikastearen garrantzia	1	2	3	4	5
– 1 ariketa: Gure ikasgela	1	2	3	4	5
– 2 ariketa: Nire kontakizuna: hezkuntza ematen ari zaidana	1	2	3	4	5
2. multzoa: Ikasteko, ez da aski eskolara joatea	1	2	3	4	5
– 1 ariketa: Eskola politaren bila	1	2	3	4	5
– 2 ariketa: Letra-zopa: Kalitateko hezkuntza	1	2	3	4	5
3. multzoa: Lankidetzaren eta ardura	1	2	3	4	5
– 1 ariketa: Txalo bat hezkuntzaren alde	1	2	3	4	5
– 2 ariketa: Jarri zure pieza! Guztiak dira beharrezkoak	1	2	3	4	5

Hirugarren zikloa;

1. multzoa: Kalitateko hezkuntza oztopatzen duten errealitateak	1	2	3	4	5
– 1 ariketa: Ordutegi desberdinak	1	2	3	4	5
– 2 ariketa: Aurkitu desberdintasunak	1	2	3	4	5
2. multzoa: Kalitateko hezkuntza bazterketa eteteko	1	2	3	4	5
– 1 ariketa: Hezkuntza guztiontzat ez bada... ez da ona oraindik!	1	2	3	4	5
– 2 ariketa: Hitzarmena	1	2	3	4	5
3. multzoa: Guztion ardura	1	2	3	4	5
– 1 ariketa: Mila esker denoi	1	2	3	4	5
– 2 ariketa: Jarri zure pieza! Guztiak dira beharrezkoak	1	2	3	4	5

HAMA-N LANEAN JARRAITUKO DUZUE? BAI, EZ. ZERGATIK?

OHARRAK, IRUZKINAK ETA HOBETZEKO PROPOSAMENAK

Galde-sorta hau faxez bidali dezakezu zenbaki honetara: 93.412.40.36. Bestela, Worden deskarga dezakezu http://www.cme-espana.org/resources_SAME2008.htm web orrian, eta same@cme-espana.org helbide elektronikora bidali.

Maila guztietarako jarduera: JARRI ZURE PIEZA! GUZTIAK DIRA BEHARREZKOAK

Helburuak:

- Hezkuntzaren eta bazterkeriaren gainean landutakoa laburbiltzea.
- Mundua mobilizatzeko jardueran parte hartzea.

Hezkuntzaren Aldeko Munduko ekintza-Astean (HAMA), mundu osoko milioika pertsona mobilizatuko dira, kalitatezko hezkuntzarako sarbidea guztiontzako errealitatea eta inor baztertua ez izateko bidea izan dadin.

Beraiekin elkartuko gara, puzzle handi batean geure pieza jarritz. Puzzle horren bidez hainbat gauza adierazi nahi ditugu:

- Hezkuntza on batek izan beharreko "osagai" guztiak, hezkuntzarako eskubidea erabili ezin duten guztiak barnera ditzan.
- Guztiok izan behar dugun inplikazioa hezkuntza benetan guztiontzat izan dadin lehenbailehen.
- Beti jarrai daiteke "fitxak" elkartzen, hezkuntza ona lortzeko, bazterkeria atzean uzten duen hezkuntza. Horregatik, puzzleak ez du ertzik.
- Ikastetxe edo geletan egiten diren puzzleak Espainiako beste leku batzuetako ikastetxeetan egiten direnekin elkartuko dituzte, eta horiek beste batzuekin.

PUZZLEA NOLA EGIN?

Jarduera hau proposamen didaktikoan zehar ikasleek landu duten guztiaren gogoeta edo laburpena da.

Jarduera honetan, puzzlearen fitxaren eredu bat duzue. Ziklo bakoitzerako proposaturiko jarduerak landu ondoren, ikasle bakoitzak alderdi hauetako bat idatziko du fitxa batean:

- Hezkuntza ona izateko bere iritzi garrantzi gehien duen "osagaia".
- Hezkuntzarako eskubidea erabili ezin izan duen ezagunen bat.
- Zer egin dezakeen berak guztiontzako hezkuntza egon dadin.
- Zer egin dezakeen berak pertsona batzuk barneratzeko.
- Dakar-en (Senegal), 2000. urtean, Guztiontzako Hezkuntzaren Deklarazioa sinatzean, Espainiako Gobernuak hartu zituen konpromisoak gogoraraztea ordezkari politikoren bati.
- Ordezkari horiek edo jende ospetsuak hezkuntzari buruz egin dituzten esaldiak edo aipuak.

Irakasleek alderdi horiek edo beste batzuk proposatuko dizkiete ikasleei, adinaren eta mailaren arabera, ahal duten neurrian sakondu dezaten gaian eta gogoeta egin dezaten.

Testua idazteaz gain, pieza apaindu ere egin dezakete.

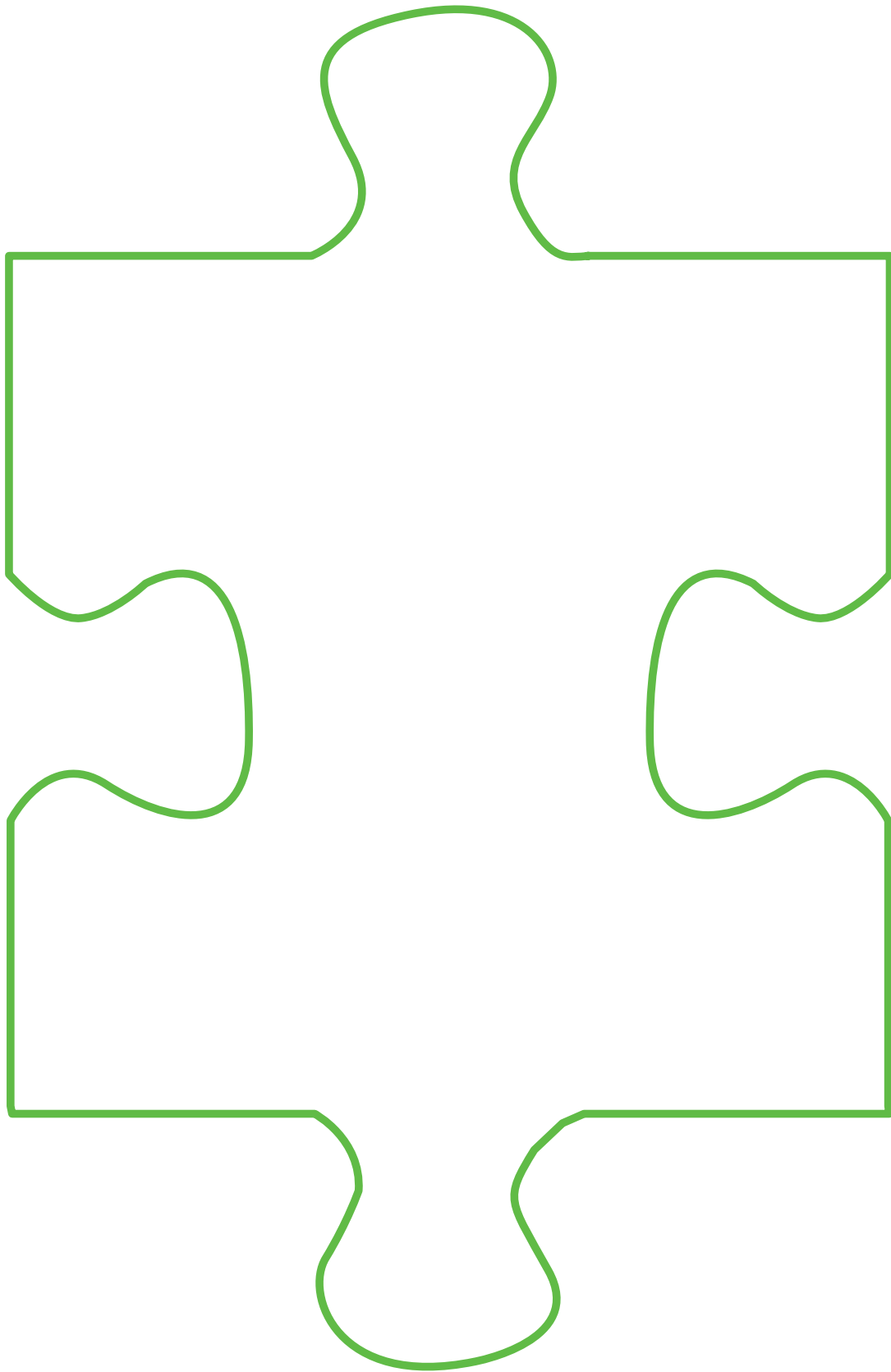
Ikastetxean hainbat jarduera egin daitezke puzzlearen inguruan:

- Gela edo maila bakoitzeko puzzle bat egin, eta pieza bakoitzaren edukiaz hitz egin.
- Atarian edo guztiontzako lekuren batean, puzzlea eratu geletan eginiko pieza batzuen bidez.

ZER EGIN PUZZLEAREKIN?

Bidali puzzleen argazkiak same@cme-espana.org helbide elektronikora. Espainiar estatu osoko ekitaldietan erabiliko ditugu argazkiak. Ekitaldi horietan, eskaerak helaraziko dizkiegu Espainiako gobernuko ordezkariari, hartutako konpromisoak gogorarazteko. Hala, bat egingo dugu Hezkuntzaren Aldeko Munduko ekintza-Asteko mundu osoko mobilizazioekin.

(Bidalitako argazkiak Hezkuntzaren aldeko Munduko Kanpainaren Espainiako webbean eta materialetan erabiliko dira.)

HMKren Espainiako Koalizioa osatzen duten erakundeak:

Babesleak:

Estatu mailan HAMAn parte-hartzen duten erakundeak:

